

TIKRŲJŲ ERAIČINŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINĮ AUGALŲ VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI

TURINYS

	psl.
Alanta.....	1
Cosmolit.....	1
Darimo.....	2
Kaita DS.....	2
Mituva.....	3
Raskila.....	3
Senu Pajbjerg.....	4
Sigita.....	4

Alanta. Veislė sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Žemdirbystės institute*.

Veislės ‘Alanta’ ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2012 ir 2013 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Tyrimų metais šios veislės augalai užaugino vidutiniškai 12,3 t ha⁻¹ sausųjų medžiagų derlių (standartinė veislė ‘Darimo’ – 10,4 t ha⁻¹).

Veislė aukšta. Augalų aukštis su žiedynais plaukėjimo pradžios metu (prieš 1-ąją pjūtį) siekia 85,8 cm. Žiemkentiškumas buvo įvertintas 7,8 balais, o atsparumas išgulimui – 8,3 balais. Augalų lapuotumas siekia 43,9 proc. Žaliosios masės sausojoje medžiagoje baltymų yra 13,2 proc., ląstelienos – 28,8 proc. (standartinė veislė ‘Darimo’ – 14,3 proc. ir 28,4 proc.). Vegetacijos periodas iki 1-os pjūties – 151 diena.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Žemdirbystės institute atliktų tyrimų duomenimis, veislė ‘Alanta’ – sėklingiausia Lietuvos selekcininkų sukurta diploidinė tikrojo eraičino veislė. Tyrimų metais didžiausias derlius gautas 2013 m. Plungės AVT skyriuje – 1,11 t ha⁻¹.

Veislės ‘Alanta’ eraičinai tinka sudarant vidutinio ankstyvumo mišinius su kitomis daugiametėmis žolėmis ilgalaikėms ganykloms, pievoms įrengti.

↑ viršų ↓

Cosmolit. Tikrųjų eraičinų veislė sukurta Vokietijoje, *Saatzucht Steinach GmbH* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos sąlygoms tyrimai atlikti 2005–2006 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Tyrimo metais minėtose stotyse gautas geras vidutinis sausų medžiagų (9,33 t ha⁻¹) ir sėklų (0,83 t ha⁻¹) derlius. Šios veislės tikrųjų eraičinų sausų medžiagų derlius buvo net 0,87 t ha⁻¹ (10,3 proc.) didesnis, lyginant su standartinės ‘Kaita’ veislės. Didžiausias ‘Cosmolit’ veislės eraičinų sausų medžiagų derlius buvo gautas 2005 m. Pasvalio AVT stotyje – 16,02 t ha⁻¹. Veislės išskirtinės teigiamos savybės – atsparumas sėklų išbyrėjimui, spartus atolo atžėlimas ir gausus jo derlius.

Atskirais 'Cosmolit' veislės tyrimo metais išaugintame derliuje – žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta: baltymų 11,1–14,4 proc., o ląstelienos – 18,8–24,2 proc.

Palyginti geras yra šių tikrųjų eraičinų augalų lapuotumas. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 51,2 proc. bendro augalų žalios masės derliaus. Tyrimo metais 'Cosmolit' veislės tikrieji eraičiniai gerai žiemojo. Jų išsvermingumas žiemojimui įvertintas 7,3 balo, o atsparumas išgulimui – 7,5 balo. Augalų vidutinis aukštis 80 cm. 'Cosmolit' veislės eraičinų vidutinė vegetacijos periodo trukmė tokia pat kaip ir standartinės 'Kaita' veislės – 159 dienos (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties).

Tyrimo metais šios veislės augalus mažai pažeidė ligos, išskyrus rūdis, kuriomis atskiruose bandymų laukeliuose buvo pažeista iki 25 proc. augalų.

↑ viršų ↑

Darimo. Tikrųjų eraičinų veislė sukurta Olandijoje, *Mommersteeg/Advanta* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo ir tinkamumo Lietuvos sąlygoms tyrimai atlikti 2001-2003 m. Plungės ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 6,12 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyje įrengtame bandyme - 8,52 t ha⁻¹ (2001 m.). Žalios masės sausoje medžiagoje atskirais metais buvo nustatyta: baltymų 10,6 – 18,0 proc., o ląstelienos – 18,9 – 27,9 proc.

Augalai gausiai lapuoti. Lapai sudarė 47,4 proc. bendro žaliosios masės derliaus. 'Darimo' veislės tikrieji eraičiniai buvo pakankamai išsvermingi pastarųjų metų mūsų žiemų šalčiams. Išsvermingumas žiemojimo sąlygoms įvertintas 7,5 balo, o atsparumas išgulimui - 5 balais. Augalų vidutinis aukštis 41 cm. 'Darimo' veislės eraičinų vidutinė vegetacijos periodo trukmė iki pirmos pjūties 141 diena, kaip ir standartinės 'Kaita' veislės. Bandymo metais šios veislės augalus mažai pažeidė ligos, išskyrus rūdis, kurios pažeidė apie 35 proc. augalų.

↑ viršų ↑

Kaita DS. Tikrųjų eraičinų veislė 'Kaita' sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. Konkursiniuose bandymuose tirta 1994-97 metais Plungės, Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Per minėtą laikotarpį šiose stotyse vidutiniškai gauta 106,3 cnt/ha sausų medžiagų, tiek pat kaip standartinės veislės. Didžiausias sausų medžiagų derlingumas gautas 1995 m. Kauno stotyje - 221,9 cnt/ha. Vidutinis sėklų derlingumas 4,6 cnt/ha, tai 0,4 cnt/ha arba 9,5% daugiau negu 'Dotnuvos I'. Didžiausias sėklų derlingumas gautas 1994 m. Kauno stotyje - 9,3 cnt/ha. Veislė atspari žiemojimo sąlygoms (4,7 balai) ir ligoms. Augalai išauga vidutiniškai 78 cm, atsparumas išgulimui įvertintas 3,5 balais. Lapai sudaro 47,1% visos žalios masės. Baltymų žalioje masėje randama iki 9,2%, tai 0,7% daugiau nei standartinės veislės. Ląstelienos turi 27,1%, tai 0,3% mažiau nei

'Dotnuvos I' veislėje. 'Kaita' ankstyva veislė, nes jos vegetacijos periodas iki pirmos pjūties yra 4 dienom trumpesnis už standartą. Sėklos subręsta per 83 dienas. 'Kaitos' veislė pasižymi labai geru krūmijimosi koeficientu.

Į viršų ↑

Mituva. Tikrųjų eraičinų veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. Veislę sukūrė dr. Juozas Kanapeckas. 'Mituvos' veislės eraičinų ūkinės savybės įvertintos 2003–2005 m. atlikus tyrimus Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais šiose stotyse gautas vidutinis 7,94 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,36 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias 'Mituvos' veislės tikrųjų eraičinų sausų medžiagų derlius buvo gautas 2004 m. Pasvalio AVT stotyje įrengtame bandyme – 11,13 t ha⁻¹.

Atskirais 'Mituvos' veislės tyrimo metais išauginto derliaus žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta: baltymų 11,8–14,2 proc., o ląstelienos – 21,1–22,3 proc. Šios veislės augalai pasižymi palyginti gausiu lapų kiekiu. Įrengtuose bandymuose išaugintame žalios masės derliuje lapai vidutiniškai sudarė 54,1 proc. Šių eraičinų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 8,2 balo, o atsparumas išgulimui – 7,3 balo. Augalų vidutinis aukštis – 65 cm.

'Mituvos' veislės tikrųjų eraičinų vegetacijos periodo vidutinė trukmė– 157 dienos (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos pjūties).

Atskirais veislės tyrimo metais įrengtuose bandymuose dalį šios veislės augalų pažeidė miltligė (8–15 proc.) ir rūdys (6–12 proc.).

Į viršų ↑

Raskila. Tetraploidinių tikrųjų eraičinų veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. Veislę sukūrė dr. Juozas Kanapeckas ir Raimonda Dapkienė. 'Raskila' veislės eraičinų ūkinės savybės įvertintos 2006–2007 m. atlikus tyrimus Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais šiose stotyse gautas vidutinis 5,32 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius. Didžiausias 'Raskila' veislės tikrųjų eraičinų sausų medžiagų derlius buvo gautas 2007 m. Plungės AVT stotyje įrengtame bandyme – 9,17 t ha⁻¹.

Atskirais 'Raskila' veislės tyrimo metais išauginto derliaus žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta: baltymų 12,7–15,6 proc., o ląstelienos – 15,1–22,7 proc. Šios veislės augalai pasižymi palyginti gausiu lapų kiekiu. Įrengtuose bandymuose išaugintame žalios masės derliuje lapai sudarė 54,2 proc. Šių eraičinų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 5,6 balo, o atsparumas išgulimui – 7,8 balo. Augalų vidutinis aukštis – 75 cm.

'Raskila' veislės tikrieji eraičinai vidutiniškai 2 dienom vėlyvesni už standartinės 'Kaita DS' veislės. Šių eraičinų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 155 dienos (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos šių tikrųjų eraičinų pjūties).

Tyrimo metais 'Raskila' veislės tikrųjų eraičinų augalus mažai pažeidė ligos. Įrengtuose

bandymuose tik Pasvalio AVT stotyje 2007 m. dalį augalų (20 proc.) pažeidė rūdys.

[Į viršų ↑](#)

Senu Pajbjerg. Tikrųjų eraičinų veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* sėklininkystės firmoje. Eraičinų veislių bandymuose, atliktuose 1999-2001 m. Plungės, Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse, gautas vidutinis šios veislės eraičinų sausų medžiagų derlius - 8,01 t ha⁻¹, kuris yra 2,8 % didesnis už kitų tirtų veislių. Sėklų vidutiniškai gauta 0,26 t ha⁻¹. Didžiausias derlius gautas 2001 m. Kauno stotyje : sausų medžiagų -12,69 t ha⁻¹, o sėklų - 0,51 t ha⁻¹. Baltymai sausoje medžiagoje vidutiniškai sudarė 12,03 %, o ląsteliena - 28,8 %. 'Senu Pajbjerg' veislės eraičinų augalų lapuotumas net 4,7 % didesnis už standartinės 'Kaita' veislės ir sudaro 53,2 %. Augalai palyginti ištvermingi žiemojimo sąlygoms (7,9 balo) ir atsparūs išgulimui (7,4 balo). Augalų vidutinis aukštis 72 cm. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties 148 dienos.

[Į viršų ↑](#)

Sigita. Tikrųjų eraičinų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Veislę sukūrė dr. J Kanapeckas. 'Sigita' veislės ūkinės savybės įvertintos 2002–2004 m. atlikus tyrimus Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais šiose AVT stotyse gautas vidutinis 6,67 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,38 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2003 m. Pasvalio AVT stotyje – 8,78 t ha⁻¹. Atlikus laboratorines analizes žalios masės sausoje medžiagoje (atskirų tyrimo metų derliaus) nustatyta: baltymų 10,2–16,7 proc., o ląstelienos – 19,1–21,2 proc.

Augalai pakankamai gausiai lapuoti. Įrengtuose bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 48,9 proc. bendro žalios masės derliaus. Šių eraičinų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,7 balo, o atsparumas išgulimui – 7,5 balo. Augalų vidutinis aukštis 58 cm.

'Sigita' veislės tikrųjų eraičinų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 153 dienos (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties). Tyrimo metais šios veislės augalus mažai pažeidė ligos.

[Į viršų ↑](#)